

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-139

16.2.2024

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Skade på luftfjæring – plutselig ytre?

Sikrede meldte om skade på luftfjæring på bilen sin, en Tesla X-modell. Bilen ble levert til et Teslaverksted, hvor verkstedet mente at skaden på luftfjæringen sannsynligvis skyldtes en punktering grunnet eksterne forhold. Foretaket dekket utskiftning av luftkompressor, men avslø skade på luftfjæringen ettersom foretaket mente at skaden skyldtes slitasje. Sikrede på sin side hevdet at skaden skyldtes en plutselig og uforutsett hendelse, slik at det forelå en dekningsmessig skade. Nemndas flertall kom til at skaden skyldtes en plutselig ytre hendelse, og at sikrede hadde krav på dekning for skade på luftfjæringen på høyre side.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bilens luftfjæring under sikredes kaskoforsikring/motor- og girskadeforsikring.

Sikredes kjøretøysforsikring omfatter:

4.8. Kaskoskader

Dekker skader på kjøretøyet oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velt, feilfylling og dessturen for skade som følge av en annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse.

4.9 Motor- og girskadeforsikring

(...)

4.9.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen dekker kostnader til reparasjon av plutselige og uforutsette skader/følgeskader/feil på komponentene som er listet opp nedenfor, og som påvirker bilens funksjon.

For sikkerhet- og komfortsystemer, dekkes skade på:

- Luftfjæring inkludert komporessor

(...) Forsikring dekker ikke skade:

4.9.3 Forsikring dekker ikke skade:

- I form av, eller skyldes, varmgang, korrosjon/irr, tæring, gradvis forringelse eller slitasje

(...)

4.9.5 Skadeoppgjør

Reparasjonen må ikke påbegynnes før If er varslet om skaden.

(...)

8.3. Oppgjørsregler ved reparasjon

(...)

2. Reparasjon kan bare påbegynnes med If sitt samtykke.

Foretaket fikk 29.3.23 melding om skade på sikredes Tesla X og anmodet sikrede om å levere bilen på et merkeverksted.

Sikrede kontaktet 5.4.23 foretaket og informerte om at det var feil på bilens dempere foran og kompressor. Foretaket anmodet om takst med bilder og forklaring på skadeårsak for å kunne ta stilling til om skaden var dekket av forsikringen.

Verkstedet fikk følgende beskjed fra sikrede:

Heia, luftfjæring har virket siden forrige råd. Men nå er TAS_a217 tilbake og bilen har falt helt nedpå på demperen foran og bak på høyresiden. Det slår/bunner på de demperne, mildt sagt ubehagelig å kjøre. Har dere det som trengs for å utbedre? På forhånd takk.

Verkstedet informerte foretaket 11.4.23 om at bilens luftkompressor var defekt, og at det var lekkasje i begge luftbelger foran, men uten å angi skadeårsak. Alle delene var skiftet, og bilen var dermed i orden. Foretaket etterspurte informasjon om skadeårsak og fikk følgende svar 21.4.23:

Beklager sent svar.

Vi har feilsøkt og fant lekkasje på høyre side foran. Dette var årsaken til at den var noe lavere på høyre side bak, men ikke funnet lekkasje der.

Kunde ba oss om å bytte venstre side foran også da han ville ha det likt på samme aksling. Selv om det ikke var noe feil med venstre side. Regner med han står for det selv om det ikke er noe dere dekker.

Verkstedet skrev videre den 24.4.23:

Luftbelgen var punktert grunnet eksterne forhold sannsynligvis. Vi leter normalt ikke etter en årsak. Luftdemper var defekt og da måtte den byttes.

Foretaket avsto 24.4.23 delvis krav om erstatning. Sikrede fikk dekket utskiftning av luftkompressor, men ikke skade på bilens luftfjæring. Foretaket skrev at verkstedet hadde informert om at årsaken til lekkasjen på luftbelg var slitasje/eksterne forhold. Luftfjæring på venstre side ble skiftet etter sikredes eget ønske.

Sikrede påklaget vurderingen til foretakets Kundeombud. Kundeombudet fant ingen grunn til å omgjøre foretakets vurdering og opprettholdt avslaget den 20.6.23.

Foretaket vedla deretter en artikkel fra Motor.no datert 10.2.21 og 27.1.23 vedrørende problemer med demping på Tesla Model X, samt et vedtak fra Forbrukerutvalget vedrørende klage på luftfjæringskompressor på Tesla Model X, hvor utvalget hadde konkludert med at skaden på luftfjæringen skyldtes en produktsvakhet.

Sikrede krever dekning for skaden og anfører at det er overveiende sannsynlig at den skyldes en plutselig og uforutsett hendelse. NAF mener at luftfjæringen kan forventes å vare i inntil 150–200 000 km. Bilen er godt behandlet, ikke kjørt på grus- eller saltveier, er jevnlig rengjort og nøye fulgt opp av lokale Teslaverksted. Ved oppfølging har det ikke vært tegn på slitasje ved undersøkelse på de luftdemperne som ble byttet. Sikrede kan heller ikke se at det er fremlagt bilbevis som bekrefter at skaden skyldes slitasje. Videre har andre med samme Teslamodell fått dekket skader på luftdemper hos forsikringsforetakene.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar og anfører at en luftlekkasje på luftputer normalt skyldes gradvis forringelse og/eller slitasje over tid. Verken verkstedet eller sikrede kunne i ettertid av reparasjonen fremlegge dokumentasjon på at det har oppstått en plutselig og uforutsett skade på luftbelg i høyre side foran. I tillegg har sikrede på eget initiativ bedt verkstedet om å skifte luftbelg på venstre side foran, selv om det ikke var konstatert skade på denne komponenten. Sikrede viser til at det var en plutselig og uforutsett hendelse da bilen ble lav på fjæringen, men

det avgjørende er ikke hvorvidt skaden oppdages plutselig, men om den faktisk har oppstått plutselig.

Foretaket anfører videre at det ikke foreligger en ytre hendelse. Verkstedet har uttalt at skaden sannsynligvis skyldes eksterne forhold. Foretaket forstår verkstedets uttalelse dithen at skaden ikke skyldes intern feil/mangel med selve luftfjæringen. Dette betyr ikke at det foreligger en "annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse". Eksterne forhold kan også være at en del på bilen skader en annen del på bilen. Eksternt forhold kan også være forhold som skjer over tid. En luftbelg vil bevege seg i takt med kjøretøyets bevegelser, og under denne bevegelsen vil luftbelgen være fast i og mot andre deler.

Foretaket er enig i at luftfjæringen burde holde mye lenger, sett hen til km-stand på skadedato. Flere fora har imidlertid tatt opp tilsvarende feil på mange andre kjøretøy av samme årsmodell og kjøretype, og mange av henvendelsene til NAF-advokat gjelder 2016–2017-modeller av Tesla Model X. En liknende sak har blitt behandlet av Forbrukerutvalget, hvor utvalget kom frem til at det er sannsynliggjort at feilen har oppstått som følge av en produksjonssvakhet.

Skaden er ikke vurdert under kaskodekningen, ettersom foretaket mener det ikke foreligger noen opplysninger i saken eller beskrivelse om hendelse som tilsier at det burde eller kunne ha vært en skade som dekkes under kaskodekningen. Foretaket anfører videre at sikrede har valgt å gjennomføre en reparasjon uten å informere foretaket på forhånd, slik at det ikke kunne være med på å innhente nødvendig informasjon for å ta stilling til skadesaken på forhånd, jf. vilkårspkt. 4.9.5 og 8.3.2. Foretaket viser også til publiserte artikler om utfordringer på feil med luftfjæring ved denne type kjøretøy, som foretaket mener tilsier at skaden har skjedd som følge av en kjent svakhet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på bil.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Hege Sundby, bemerker:

Flertallet mener sikrede må gis delvis medhold.

Sikredes kaskoforsikring omfatter ifølge pkt. 4.8 skader som skyldes en "tilfeldig, plutselig ytre påvirkning".

Formuleringen "ytte" betyr ytte i forhold til det objektet som er forsikret, her bilen, jf. FinKN 2021-885 og 2020-530. Skade som følge av indre forhold, f.eks. slitasje, er ikke omfattet.

Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men ordet plutselig betyr i utgangspunktet "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten". Lagmannsretten la i LG-2016-148681, jf. også LH-2023-848, til grunn at plutselig betyr at "noe skjer raskt i motsetning til hendelser som utvikler seg over tid, men formuleringen sier ikke noe om hvor raskt hendelsen må utvikle seg". I LA-2020-186926 kom lagmannsretten til at "skaden – i form av frostsprengning av flis som åpnet bygningen for vanninntrengning – oppsto i løpet av noen timer og innenfor et døgn". Skaden anses da å være "plutselig", men dette angir ikke hvor lang tid som kan aksepteres før man ikke lenger regner skaden som plutselig. Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12-13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lengre tid, jf. f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-640. LH-2023-848 legger "dette til grunn" uten at spørsmålet kom på spissen i saken.

Verkstedet informerte 24.4.23 om skadeårsak:

Luftbelgen var punktert grunnet eksterne forhold sannsynligvis. Vi leter normalt ikke etter en årsak. Luftdemper var defekt og da måtte den byttes.

Flertallet forstår dette slik at luftbelgen punkterte. En punktering må regnes som en plutselig hendelse. Punkteringen skjedde videre pga. "eksterne forhold". Flertallet mener det er naturlig å forstå dette slik at det dreide seg om et forhold utenfor bilen. Foretaket anfører derimot at:

Her vil vi påpeke at eksterne forhold kan ha flere betydninger og ikke alene betraktes som en annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse. Med verkstedets uttalelse forstår vi det slik at de mener at skaden ikke skyldes intern feil /mangel med selve luftfjæringen. Vi ser og i noen saker at "bil skader bil", der del på eget kjøretøy skader annen del på samme kjøretøy. Da vil jo skadet del bli påført skade av «eksternt forhold». Eksternt forhold kan også var forhold som skjer over tid. En luftbelg (luftfjæring) vil bevege seg i takt med kjøretøyets bevegelser.

Under denne bevegelsen vil luftbelgen være fast i og mot andre deler. Det bør være allmenn kjent at ved normal bruk på veg vil støv og smuss kunne legges seg på kjøretøyet og deriblant på luftbelger (luftfjæring). Når så skjer vil støv og smuss kunne virke som slipemiddel og påføre luftbelgen så mye slitasje at den til slutt "punkterer".

Flertallet er ikke enig i at dette er en naturlig forståelse av verkstedets ordbruk.

Foretaket har lagt til grunn at verkstedet har sagt at skaden skyldes slitasje. Flertallet kan ikke se at dette er sannsynliggjort. Videre har foretaket vist til artikler om at dette er en vanlig feil ved Tesla X-modeller, og at skaden derfor skyldes en iboende svakhet. Disse artiklene er imidlertid generelle og sier ingenting om den konkrete skaden i denne saken. Foretaket har dermed ikke dokumentert at skaden skyldes slitasje eller en iboende svakhet ved bilen.

Flertallet mener etter dette at skaden skyldes en plutselig ytre hendelse, jf. pkt. 4.8, og at sikrede har krav på dekning for skade på luftbelgen på høyre side. Luftbelgen på venstre side var ikke skadet og er således ikke dekket under forsikringen.

Foretaket anfører videre at sikrede har valgt å gjennomføre reparasjonen uten å informere foretaket på forhånd, og foretaket har derfor ikke hatt mulighet til å innhente nødvendig informasjon for å ta stilling til skadesaken på forhånd, jf. pkt. 4.9.5 om at reparasjonen ikke må påbegynnes før foretaket er varslet om skaden, og pkt. 8.3.2 om at reparasjon bare kan påbegynnes med foretakets samtykke.

Slik saken er opplyst, kan flertallet ikke se at reparasjonen var påbegynt før foretaket ble varslet om skaden. Foretaket fikk melding om skaden den 29.3.23 og fikk deretter beskjed fra verkstedet den 11.4.23 om at skaden var reparert. Det foreligger ikke holdepunkter for at reparasjonen skal ha skjedd før den 29.3.23. Videre har foretaket i brev datert 29.3.23 informert sikrede om at bilen måtte inn til et merkeverksted. Bilen ble levert til verkstedet Tesla T. Foretaket var i direkte kontakt med verkstedet for en uttalelse om hva som var årsaken til skaden, som foretaket fikk svar på. Flertallet kan ikke se at dette har hatt en innvirkning på vurderingen av om skaden var omfattet av forsikringen. Flertallet kan heller ikke se at manglende samtykke til reparasjon har hatt betydning for spørsmålet om skaden er omfattet av forsikringen.

Nemndas mindretall, Trine Vøien, bemerker:

Mindretallet har kommet til en annen konklusjon:

Den skadde komponenten, luftfjæring/luftbelg, ligger svært godt skjermet under bilens hjulbue og er således sjeldent utsatt for ytre, plutselige påvirkninger. Imidlertid kan belgen skades dersom kjøretøyet for øvrig er utsatt for en kollisjonsskade med mye energi. Dette er ikke tilfellet i saken til behandling her. Det synes videre på det rene at sikredes kjøretøy før verkstedsoppholdet i mars 2023 hadde hatt tilsvarende problemer med luftfjæringen, jf. verkstedsordren datert 29.3.23 hvor sikrede angir følgende:

Heia, luftfjæringen har virket siden forrige råd. Men nå er TAS_a17 tilbake og bilen har falt helt ned på demperen foran og bak på høyresiden

Verken sikrede eller verkstedet gjør noe forsøk på å angi hva slags "eksterne" forhold som skal ha skadet luftfjæringen/belgen, men det er på det rene at belgen er svært utsatt for bl.a. veisalt som over tid svekker dens funksjon. I tillegg er den feilen som er oppdaget på sikredes kjøretøy en svært kjent problemstilling med den aktuelle modellen av kjøretøyet. Sikrede har dermed etter mindretallets oppfatning ikke sannsynliggjort at skaden er dekket under forsikringen.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).